

Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület

2836 Baj, Dózsa György u. 8
Email: szazvolgy@gmail.com
Honlap: www.szazvolgy.hu

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

SZÖVEGES KIEGÉSZÍTÉS

2023. évről

I. Alapítás

A Száz Völgy Természetvédelmi Egyesületet 2008-ban alapította 21 magánszemély.

Rövidített elnevezése: SZVTE

Székhelye: 2836 Baj, Dózsa György u. 8

Bírósági végzés száma: Pk.60.015/2008/14

Bírósági végzés időpontja: 2008.11.04.

Nyilvántartási szám: 1698

Adószám: 18617601-1-11

Közhasznúsági fokozat: közhasznú

A bíróság a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV tv. (Ectv.) szerint is megerősítette az egyesület közhasznú besorolását a 2014.06.20-án jogerőre emelkedett Pk.60.015/2008/28. számú végzésével.

II. Tagság alakulása

Az egyesület 2023. évben 116 fő tagdíjat fizető tagot számlál. A tagság formája szerint: Családi 71 fő, Egyéni 22 fő, Diák 17 fő, Nyugdíjas 3 fő, Támogatói 1 fő, Tiszteletbeli tag pedig 2 fő.

III. Szervezet

Az egyesület legfőbb szerve a közgyűlés.

Ügyintéző-képviselői szerve az elnökség, amely 5 főből áll. Felügyelő szerve a felügyelő bizottság, amely 3 főből áll.

Az egyesület alkalmazottakat nem foglalkoztat. Az egyesület munkáját számos önkéntes segíti. Tárgyévben 245 fő önkéntes dolgozott a meghirdetett programjainkon.

IV. Programok

Az SZVTE 2023-ban az alábbi tevékenységeket végezte:

1. Békamentés

2009-től működő tevékenység. Tarján, Szúnyog-tónál elmaradt a terelő építése, mert a szaporodóhelyen egy csepp víz nem volt. 3 helyszínen: Bakonyszombathely, Tardos és Tata külterületén indult március 2-án a tevékenység. 2023-ben összesen 6.126 példány mentett kétélűhöz járult hozzá Egyesületünk.

Tardos, Malom-völgyben 4462 példány (4441 pld. barna varangy, 1 pld. zöld varangy, 20 pld. erdei béka), Bakonyszombathely, Feketevíz-éren 1550 példány javában barna varangyot, míg Tata, Fekete út tragikus.... 23 példány mentett állat. 10 pld. barna varangy, 11 pld. erdei béka, 2 pld. pettyes götte.

Tatán az elmúlt 6 évben az alábbiak szerint alakult a mentett állatok száma: 2023: 23 pld.,

2022: 62 pld., 2021: 147 pld., 2020: 773 pld., 2019: 1069 pld., 2018: 1467 pld.

A hanyatlás okai? Pontosan még nem ismert, de a kémiai szúnyogirtás, a vegyszer és hormonkészítmények okozta fertőzések, a klímaváltozás-aszály, az enyhe tél okozta vermelési probléma, a gázolás, az élőhelyvesztés, a szaporodóhelyek degradációja, megszűnése, stb. Külön, külön is lehetnek a felelősök, de egyszerre is hatnak!

2. Gólyavédelem

2023. évi tevékenységünk is három fő csoportba sorolható:

- védelmi beavatkozás az elektromos vezetékekre épült fészkeknél (a gólyafészkek tartószerkezetre helyezése)
- gólyagyűrűzés (GRS), a DINPI-vel együttműködésben
- megyei állományfelmérés

Gólyafészkek tartószerkezetre helyezése

Az E.ON közreműködésével 2018-tól már az összes fehér gólya fészkek biztonságos fészektartó kosáron van elhelyezve. Így már csak az évente megjelenő új párok új fészkeinek a fészektartó kosárra történő helyezése ad évről-évre plusz feladatot. Szigetelési munkákról folyamatos az egyeztetés, hogy melyik fészkek közeli oszlopokat szükséges madárbarát technológiával átalakítani.

Év elején a tatai Réti-halastavak mellett építettünk egy új gólyafészket önálló tartóoszlopra. Nyár legelején a meggyengült kocsi gólyafészket javítottuk meg és tettük biztonságosabbá. Kezdeményezésünkre 2 villanyvezeték szakasz leszigetelését elvégezték az EON szakemberei, amelyek aktív fészkek közelében vannak (Kecskéd, Tárkány).

3. Gólya Road Show, 2023.06.21-22.

2009-ben hagyományt teremtettünk rendezvényünkkel, amelyen sok-sok érdeklődőt köszönhetünk személyesen. Faluról falura járva, előre meghirdetett időpontban gyűrűzzük a gólyafiókákat, rövid helyszíni ismertetővel és fióka-névadással.

A számok tömören:

- 460 látogató, + 2 tv, 1 rádió, és 2 regionális újság,

20 1

- 38 gyűrűzött fióka,
- 16 helyszín,
- 1 db 0 fiókás (Tárkény)
- 4 db 1 fiókás (Bokod, Komárom, Mocsá, Tarján)
- 3 db 2 fiókás (Grébicspuszta, Naszály, Szomód),
- 4 db 3 fiókás (Kecskéd, Komárom, Környe, Tata),
- 4 db 4 fiókás (Ács, Császár, Nagyigmánd, Tát).

A tárkányi fészkekben 1 záptojás volt.

Tarjánánál a költés elején 2 elpusztult kisfióka hevert a fészkek alatt.

A grébicspusztai fészkekből több csomó bálamadzagot szedtünk ki, melyek szerencsére még nem okoztak sérülést a fiókáknak.

Környén voltak a legnagyobbak a fiókák és Szomódon a legkisebbek. Átlagosnak mondható az idei évi költési siker. Viszont érdekes volt, hogy közel egykorúak voltak a fiókák (3-4 hetesek) az összes fészkekben.

Érdekes volt látni, hogy a hétköznapra eső gólyagyűrűzésre sok helyre kijöttek az óvodások, így talán idén volt a legtöbb látogató a programon. Szomódon és Kecskéden kb. 60-60 fő érdeklődő volt.

Megyei fehér gólya állományfelmérés

Július végén jártuk végig a megyei gólyafészkeket, hogy képet kapjunk a költések eredményességéről.

Összesen 22 fészkekben költöttek madaraink, ebből 42 fióka repült ki. Az eredmények:

- 0 fióka repült ki 2 fészkekből,
- 1 fióka repült ki 6 fészkekből,
- 2 fióka repült ki 3 fészkekből,
- 3 fióka repült ki 6 fészkekből,
- 4 fióka repült ki 5 fészkekből,

Az eredményes költések számából vetített fiókaátlag: 2,50 fióka/fészkek, ami megyénkben a 10 éves átlagos eredménynek felel meg, viszont a 20 pár sikeres költés nem sokkal átlag felettinek mondható az utóbbi 10 évben. És a 22 lakott fészkek száma is átlag feletti az utóbbi 10 évben. Az adatsoraink szerint lassan ugyan, de még mindig szignifikánsan csökken a megyei állomány, amiben ez az utolsó év egy kis stagnálásnak számít. Komárom-Esztergom vármegye a fokozottan védett fehér gólya szempontjából a legkritikábban lakott területek közé számít Magyarországon, ezért is fontos a kevés, de stabil gólyapárok biztonságos fészkelésének elősegítése.

4. XXIII. Tatai Vadlúd Sokadalom, 2023. november 25.

A huszonharmadik volt a legjobb!

- ✓ Három szervezet, több, mint kétszáz segítő: önkéntes alapon szerveződő, ám profi szervező csapat
- ✓ Az eddigi leglátványosabb ki- és behúzás: hajnalban 53.000, alkonyatkor 58.000 vadlúd
- ✓ 15.000 látogató
- ✓ Színes, folyamatosan bővülő szakmai kör, prominens, jubiláló szervezetek Változatos, minden korosztályt megszólító programok, adventi vásár
- ✓ Látványos bemutatók, színvonalas előadások, érdekes beszélgetések, szakvezetéses túrák
- ✓ Professzionális környezet a színpadi programokhoz. Esténként teltházas előadások a Malom és Kacsá Bisztró Kávézó és Rendezvényházban
- ✓ 18 csapat és 119 megfigyelt faj a 12 órás madarászversenyen

Q.C.I.

- ✓ Lelkes fiatal segítők az Iskolai Közösségi Szolgálat keretében
- ✓ Online tartalmak, élő közvetítések, kisfilmek, folyamatosan üzemelő webkamerák
- ✓ Több mint 70 támogató, partner

144 fő vett részt az eddigi 6 vadlúd megfigyelő túrán november 18. - december 3. között, további 6-ra kerül még sor decemberben.

November, december hónap folyamán 8 Tatai Vadlúd Sokadalom támogatói csoportot vezettünk 161 fő részvételével. Még további 5 csoport fogadására készülünk.

A Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Komárom-Esztergom Vármegyei Helyi Csoportja és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság november utolsó szombatján, 23. alkalommal várta az érdeklődőket a tatai Öreg-tó partján, a Tatai Vadlúd Sokadalomban.

2023-ban mintegy 15.000 érdeklődővel találkozhattunk az Öreg-tó partján!

Főtámogatóinkkal, az Öko-Design Környezetvédelmi Beruházó és Tanácsadó Kft.-vel, továbbá arany, ezüst és bronz fokozatú támogatóinkkal és partnereinkkel változatos és magas szakmai színvonalú programokkal készültünk a tóparton. Látogatóink betekintést nyerhettek a madár- és természetvédelem aktuális céljaiba, programjaiba, eredményeibe, illetve megtekinthették a tatai Öreg-tó természeti értékeit, madártani látványosságát.

Péntek este 17⁰⁰ órára csillagos égbolt programra vártuk vendégeinket. A borult idő miatt a sátorban egy vetített képes prezentáción keresztül kaphatott a mintegy negyven érdeklődő betekintést a november végi égbolt látványosságaiba.

19³⁰-tól a Malom és Kacsza Bisztró Kávézó és Rendezvényház rendezvénytermében közel kétszázan gyűltek össze az 5 szakmai előadás megtekintésére. Ismertetésre került a 12 órás madarászverseny területe és szabályzata, majd előadást hallhattunk a 30 éves Hortobágyi Természetvédelmi Egyesület munkájáról, az Alsó-Tisza menti vizesélőhelyekről, a 2022-es magyar éves madármegfigyelési rekordról, illetve Brazília madárvilágáról.

A madármegfigyelő versenyt a 2017-ben kibővített versenyterülettel szerveztük meg: Tata belterülete mellett a Ferencmajori-halastavakkal és a Duna Almásfüzitő és Süttő közötti szakaszával. Autó használata megengedett volt. Madármegfigyelésre 12 óra állt rendelkezésre, szombaton reggel 6 órától 18 óráig.

November 25-én szombat kora reggel a tavon jelentős egyedszámú, 53.000 vízen pihenő vadlúd látványa fogadta a hajnalban kelő természetszerető vendégeket. A madársokadalomban hat lúdfaj képviseltette magát: legnagyobb számban a nagy lilik volt megfigyelhető, de a szakemberek felfedeztek nyári ludat, tundraludat, kis liliket, vörösnakú ludat és vörös ásóludat is. A hatalmas madártömeg miatt a vadludak áttekintése komoly kihívást jelentett.

A látvány és hanghatás egyedülálló volt. A rétisasok már 6²⁵-től kezdődően trenírozták a vízimadarakat, majd három nagyobb felrobajlás mellett, nagy csapatokban elhagyták Tatát. Michl József, Tata Város polgármesterének és Fűri András, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság igazgatójának megnyitó beszédjére már csak néhány száz lúd maradt a vízen, viszont ekkorra már közel 1500 érdeklődő hallhatta a meghitt szavakat.

A nap túlnyomó részét jobbra derült, de hűvös, sokszor kimondottan kellemetlen időjárás jellemezte. 9³⁰ és 14⁰⁰ óra között viharos ÉNy-i, majd É-i szél nehezítette a kültéri programokon résztvevők életét. 14⁰⁰ óra után mérséklődött a szél, majd a behúzásra elállt. Naplementére ideális feltételeket teremtett a természet. Az Öreg-tó partján közel 12.000 ember figyelte a ludak

hazaérkezését.

A tóparton számos érdekes program, izgalmas előadás, látványos bemutató, valamint több vármegyei és országos zöld szervezet bemutatózó standja várta a kilátogatókat. A rendezvény idei díszvendége az 50 éves Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, a 30 éves Hortobágy Természetvédelmi Egyesület és az Ócsai Tájház volt.

A családokat, gyermekeket elsősorban a „játsház” rendezvénysátorba vártuk. A természetismereti, készségfejlesztő játékok és kézműves foglalkozások folyamatos teltházban működtek.

A nagyközönség számára az „előadás” rendezvénysátorban hirdetünk változatos programokat. Megismerhettük a fokozottan védett fehérhátú fakopáncsot és speciális élőhelyi igényét, a 25 éves Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány munkáját, az Alsó-Tisza menti vizes élőhelyeket, a Hortobágyi Nemzeti Park programjait, munkáját és elsősorban annak madárvilágát, a 30 éves Hortobágy Természetvédelmi Egyesület szikes vizek védelmében végzett tevékenységét. Gál Tamás Jászai Mari-díjas színművész és a CSAVAR Színház nagy sikerrel mutatta be Arany János: A nagyidai cigányok című művét, továbbá megemlékeztünk Suhajda Szilárd expedíciós hegymászóról. A BIRDO Az év madárfotósa 2023 fotópályázat nyertes képeinek és alkotóinak bemutatására is sor került a délután folyamán. Az előadás sátor záró programjaként betekintést kaphattunk Potyó Imre, a 2020. év természetfotós munkájának kulisszatitkaiba.

Büszkeséggel tölt el bennünket a Tatai Vadlúd Sokadalom támogatói, partneri köre. Nélkülük nem lenne rendezvény! A 23 év során mindig kiemelt figyelmet szenteltünk támogatóink segítségének megköszönésére. Harmadik alkalommal szólítottunk kiemelt támogatókat a nagyszínpadra, akik hosszú ideje, jelentős szerepvállalással a madár- és természetvédelmi munkát fontosnak tartják. Az előadás rendezvénysátor pódiumán egyedi festményekkel jutalmaztuk szerepvállalásukat. Topolcsik Melinda, a Bridgestone Tatabánya Termelő Kft. igazgató asszonya vette át azt a 2018 óta készülő "életképet", melyet Kókay Szabolcs és Zsoldos Márton világhírű természetfestő készített a tóparton a korábbi Vadlúd Sokadalmak alatt. Czeglédi Andor Péter támogatónk pedig Zsoldos Márton alkotását kapta kézhez, mely az eseményhez kapcsolódóan készült.

A madármegfigyelő torony környezetében lebonyolításra került programok keretében a folyamatosan zajló távcsöves megfigyelés, élőállatos bemutatók és természetvédelmi tanácsadás mellett ezúttal is a madárgyűrés volt az egyik legnépszerűbb program. A reggel 7⁰⁰ órától 14³⁰-ig tartó gyűrés során 47 madarat gyűrészt kollégáink és 12 példány korábban jelölt egyedeket fogtak vissza. Kézközelben lehetett látni színcinegét, kék cinegét, barátcinegét, fenyvescinegét, csuszkát, őszapót, vörösbegyét, erdei pintyét és szőlőrigót. Budapestről napközben hoztak 1 példány fiatal kis vöcsköt, melyet az I. kerületben találtak a villamos sínek között. A kézben tartott madarakat az érdeklődők fotózhatták, meg is simogathatták. A gyűrésről, a madarak vonulásáról, vagy éppen az adott madárfajról szóló tájékoztatók pedig az ismeretterjesztést szolgálták.

A fontosabb vadlúd éjszakázóhelyeket górcső alá vevő körkapcsolásunk alatt bejártuk az országot, így megtudtuk, november 25-én 220.000 vadlúd tartózkodott hazánkban.

Terepi túravezetéseink 9⁰⁰ órakor indultak több tematikában.

Hogyan madarászunk, mit használjunk? Madármegfigyelő séták kezdő és haladó madarászoknak az MME Ifjúsági Tagozattal. Az MME Harkályvédelmi Szakosztályának harkálymegfigyelő és ismereti sétája az Öreg-tó tófarki területén. Helytörténeti séta az Öreg-tó partján, illetve a város ikonikus és kevésbé ismert területeire irányítva. A túrákon több, mint 300 túratárs vett részt.

Napközben is akadt látnivaló a tómederben és felette: több alkalommal rétisas szelte át a légteret. A ludak kisebb-nagyobb csapatai is meglátogatták a vízfelületet fürdeni, inni, pihenni. A teleszkópbokrokban tevékenykedő madarászaink többek között találtak vörösnakú ludakat, amelyeket meg is lehetett tekinteni a nagy nagyítású optikai eszközökön keresztül.

2d

2017 óta online, 24 órás webkamerát üzemeltetünk a tómederben és a Fellner Jakab-kilátóban. A kamerák képei elérhetőek a www.vadludsokadalom.hu oldalon.

Naplementére elállt a szél, teljesen kitisztult és a madarak még a sötét beállta előtt visszatértek pihenni a tómederbe. A madarak – ludak, sirályok –, hosszú percekig kavarnak az iszap és vízfelület felett. Felejthetetlen látványt és hanghatást biztosítottak az érdeklődőknek!

A madármegfigyelő verseny szombaton 6⁰⁰ órától 18⁰⁰ óráig tartott. A nap túlnyomó részében napos, azonban erősen szeles, viharos idő volt. Az énekesmadár fajok észlelése komoly kihívást jelentett a versenyzőknek. Több ritka faj így is szem elé került, mint például a vörös ásólúd, a kis lilik, a cigányréce, a parlagi sas, az ezüstsirály, a heringsirály, az erdei szalonka, a kormos varjú és a zeszse.

19⁰⁰ órától ismét a Malom és Kacsa jelentette a találkozó pontot. A Hortobágy Madárvilágáról, a Nyugat-Palearktisz állatföldrajzi régió madarász helyeiről, a Ferencmajori Madárvártáról kaptunk betekintést. Az előadások közé ékelve került sor a madarászverseny eredményhirdetésére, majd a jutalmazás után Madagaszkár bennszülött madárvilágát ismerhettük meg.

18 csapat versenyzett és összesen 119 madárfajt figyeltek meg. Az 1. helyezett csapat 98, a második 97 fajt észlelt, mindkettő meghaladta az eddigi csapat által észlelt maximum fajszámot.

A madarászverseny díjazottjai és versenyben helyezett csapatai az alábbiak szerint alakultak.

Különdíjak:

Sokadalom legjobb faja: Koleszár Sándor, vörös ásólúd

Természetvédelmi szempontból legértékesebb adat: Koleszár Sándor, szibériai jeladós nagy lilik megfigyelése

Örömmel láttuk, hogy sok fiatal madarászból álló csapat vett részt a versenyen.

A legjobban teljesítő 18 éven aluli csapat különdíjban részesült.

Bíbiklisták: Kaposvári Marcell, Bozsaky Bonifác, Jenei Balázs 75/2

A felnőtt madarászverseny végeredménye:

1. Szabialkatúak: Gál Szabolcs, Bognár Szabolcs, Bognár Előd Szabolcs 98/5
2. HortFcknPest +/- Kiss Ádi: Takács Ádám, Katona József, Kiss Ádám 97/2
3. Pestis rácok Ninja Team: Mészáros József, Pánya Csaba, Hegedűs Dániel 94/4
4. Sokadik kerék: Koleszár Sándor, Vassné Tóth Brigitta, Vass Roland 89/6
5. Gyűrűs lábú vagy gyűrűscsőrű?: Kóta András, Tóth Kornél, Bajor Zoltán 85/1
6. Professzorok és a nyúl: Tölgyesi Csaba, Herczeg Dávid, Nyúl Mihály
7. Evok: Horváth Levente, Szántó Bence 79/1
8. Dr. Gála: Bálint Gábor, Bozó László, Forró Anett 79/5
9. Prezentátorok: Cser Szilárd, Veszelinov Ottó 78/3
10. Elpazarolt potenciál: Ampovics Anna Boglárka, Csesznik Bence, Forintos Viktor 77/1
11. Bábiklisták: Kaposvári Marcell, Bozsaky Bonifác, Jenei Balázs 75/2
12. Sördélyek: Tóth-Kocsmáros Lajos, Hankó Ádám Miklós 73/9
13. Baljós: Tripó Sándor, Tóth Ábel János 70/0
14. Nádmászók: Polgár Márta, Horváth Mühlhauser Gábor, Babos Rita 56/8
15. Tudomány és információ: Macsuga Tamás, Dorogi Máté, Szűcs Zsombor 53/8
16. Anser masters: Nemes Márk, Gulyás Zsófia, Szabó Dániel 49/2
17. Familia occidentalis: Dr. Hadarics Tibor, Dr. Kozma Judit 48/4
18. Csonka P N: Tar János, Ecsedi Zoltán, Szilágyi Attila 44

Köszönjük támogatóink segítségét és az értékes ajándékokat!

A jutalmazásban résztvevők: Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Kókay Szabolcs, Nagy Gyula, Zsoldos Márton, Gerard Gorman, Szöllősi Pincészet, Agrárminisztérium, Hermann Ottó Intézet, Varázslatos Magyarország, BIRDO madárfotó pályázat

A rendezvény kommunikációja az alábbi média felületeken zajlott

Webkamera közvetítés

November 12-én került kihelyezésre és beüzemelésre a tatai Öreg-tó medrében.

Televíziós csatornák

TV2, RTL Klub, MTVA, Tatai TV, ATV, Duna TV, Magyar Turisztikai Ügynökség

Rádiók

Kossuth Rádió, Petőfi Rádió, Forrás Rádió, Retro Rádió, Rádió 1, Best FM, Rádió 7, Európa Rádió, Rádió Café, Infó Rádió, Szlovák magyar rádió

Online felület

Tervezett online tartalmak a Tatai Vadlúd Sokadalom felületen: tippverseny, fotelmadarász verseny, kisfilmek, híradások stb.

Élő facebook bejelentkezések a Tatai Vadlúd Sokadalom felületen.

KEMMA online

Újságok

24Óra, Kisalföld, Blikk, Magyar Nemzet, Veszprém megyei Napló, Vas Népe, Zalai Hírlap, Fejér megyei Hírlap

Folyamatosan népszerűsítettük rendezvényünket a közösségi oldalakon. Híreinket partnereink átvették és megosztották. A rendezvény ideje alatt az Öreg-tavi madármozgalom webkamerán nézhető volt, amely a vadludsokadalom.hu oldalon van beágyazva. Az első adatok alapján a kamera beüzemelése óta, több mint 125.000 ezren követték élőben a tatai vadludak mindennapi életét.

2023. november 18-án indítottuk a 2020-ban bevezetett, előzetes regisztrációhoz kötött, személyesebb hangvételű „vadlúd megfigyeléseket”. Novemberben, decemberben 12 alkalommal vezetünk túrát, az elsők nagy sikerrel zajlottak.

Elkötelezett támogatóink szervezésével 2023-ban második alkalommal meghirdetésre került „Az év madárfotósa” pályázat, a Bird-o.

A Tatai Vadlúd Sokadalom napján az érdeklődők megismerhették az egyes kategóriák helyezettjeit, nyerteseit. Érdekes pódium beszélgetésen fotósok kulisszatitkokat osztott meg a hallgatósággal. Magyarországon az év madárfotósa 2023-ban Daróczi Csaba!

A 23. Tatai Vadlúd Sokadalom sikeréért – ötletelés, tervezés, szervezés, előkészítés, lebonyolítás és bontás – 210 regisztrált önkéntesünk, aktivistánk dolgozott. A rendezvény közösségformáló erejét jelzi, hogy idén is csatlakoztak új önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos gyermekek hozzánk, szervezőkhöz.

Arculatával, közösségi médiában történő megjelenésével, kommunikációjával, színes szakmai és családi programjaival, ismeretterjesztésével, a szervezők kisugárzásával a 2023. évi Tatai Vadlúd Sokadalom volt a legsikeresebb a rendezvény történetében!

5. Bird-o fotópályázat

2023. november 4-én, szombaton délelőtt a Fővárosi Állat- és Növénykertben, az Óriások Csarnokában egy jó hangulatú rendezvényen átadták a Birdo Az év madárfotósa pályázat 2023 idei nyerteseinek az elismeréseket: az okleveleket, a „Veled” tárgyat, a díjakat (ezek összértéke közel 2 millió forint) és a fődíjasoknak a Birdo díjtárgyat.

A több mint 120 meghívott, köztük a sajtó képviselői, díjazott fotósok és vendégeik, szakmai és pénzügyi támogatók, különdíjat felajánló szervezetek, a Birdo kiírói és munkatársaik jelenlétében először a köszöntők hangzottak el.

Hanga Zoltán a Fővárosi Állat- és Növénykert szóvivője, dr. Sós Endre, a Birdo egyik zsűritagja, a Fővárosi Állat- és Növénykert természetvédelmi és állategészségügyi igazgatója, főállatorvosa, Dr. Zanyty László, a Birdo főtámogatója, az Eurofins Analytical Services Hungary Kft. ügyvezető igazgatója, Geréb Zsolt, a Tripont Fotótechnikai Szaküzlet vezetője, Rigó Balázs, Tata Város alpolgármestere, illetve a három kiíró nevében S. Takács Zsuzsanna köszöntötte a jelenlévőket. Zsuzsanna külön megköszönte a munkatársaknak, a zsűrinek, a támogatóknak, valamint a pályázóknak, hogy ki-ki a maga részével tovább építette a Birdo pályázatot.

A díjazott fotókból összeállított kiállítás az előző évi vándorkiállításához hasonlóan 2024-ban is országjárásra indul. 2024. január 31-től Tatán, a Malom és Kacska Rendezvényházban lesz megtekinthető.

A Birdo Az év ifjú madárfotósa 2023 fődíj nyertese Koncz-Bisztricz Tamás

A Birdo Az év madárfotósa 2023 fődíj nyertese Daróczy Csaba

A Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület és a Tatai Vadlúd Sokadalom szakmai partnerként segítette a pályázatot.

<https://www.birdo-azevmadarfotosa.hu/>

6. Naszály, Ferencmajori Madárvárta

A munka április 11. - november 12. intervallumban zajlott.

Tavaszi gyűrés eredményei: 41 faj, 800 pld.

Nyári-őszi gyűrés eredményei: 82 faj, 8548 pld.

A főbb események:

- Tavaszi átfogás (április 11. – május 25., 45 nap)
- Fülemlék Éjszakája programok
- 3. Utánpótlás Tábor (július 16-22.)
- 33. Hopp Ferenc Madarásztábor (július 16. – augusztus 27., 43 nap)
- Európai Madármegfigyelő Nap
- CES program (29 faj, 335 példány)

Összesen megforduló látogatók száma az Ferencmajori Madárvártán: 1221 fő:

- Tavaszi átfogás, látogatószám (Madarak és Fák Napja nélkül): 248 fő
- Madarak és Fák Napja, látogatószám csak a 2 napon: 327 fő
- Fülemlék Éjszakája, látogatószám: szélsőséges időjárás miatt elmaradt
- Utánpótlás Tábor: 45 fő
- Hopp Ferenc Madarásztábor: 147 fő

- Nyári látogatottság a Ferencmajori Madárvártán (táborok nélkül): 51 fő
- Őszi látogatottság a Ferencmajori Madárvártán (Madármegfigyelőnap nélkül): 197 fő
  - Európai Madármegfigyelőnapok, látogatószám: 10 fő

A 2023-as év tavaszi és nyári-őszi munkája során az időjárás nem fogadott bennünket kegyébe. Több csoport fogadását kellett átfoglalni, mert a csapadékos, szeles időjárás nem tette lehetővé a látogatást.

Többek között miért is? Az időjárás, de más is...

A Madárvárta elkerítése jelentős hátráltató faktor lett, hiszen sok esetben a gyerekek is csak gumicsizmában tudtak átkelni azon a közel 50 méteres szakaszon, amely jelenleg az egyetlen gyalogösvény a Madárvártára.

A Madarak és Fák Napja programsorozatunk kiemelt napjai május 8., 31. volt. 2014 óta minden évben megszervezzük eseményünket, melynek során idén 9 oktatási intézmény diákjai látogattak meg bennünket. A szervezők a programokat, amely madárgyűrűzés, madármegfigyelés, játszóház és rendőrkutya bemutató volt, ingyen biztosították.

7. III. Naszályi Madarász Utánpótlás Tábor, Ferencmajori Madárvárta, 2023. július 16–22.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Komárom-Esztergom megyei Csoportja, a Dunapoly Nemzeti Park Igazgatósággal és a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesülettel közös szervezésében második alkalommal rendezte meg a Naszályi Madarász Utánpótlás Tábort a naszályi Ferencmajori-halastavak területén a Ferencmajori Madárvártán, 2023. július 16–22. között, 10-16 év közötti gyerekeknek.

A tábor fő célja a megyei fiatalok szemléletformálása, természetvédő utánpótlás kinevelése, és közösség építése. Emellett a már meglévő fiatalok számára is tanulási lehetőséget nyújt, hogy hogyan lehet lebonyolítani egy ilyen eseményt.

Az III. Naszályi Madarász Utánpótlás Tábort a naszályi Ferencmajori Madárvártára szerveztük és tartottuk meg 2023. július 16. – július 22. között, 10-16 év közötti gyerekeknek. Az idei évben is a komáromi madarak és fák napja verseny győztesei a tábori részvételt nyerték díjként, a komáromi önkormányzat jóvoltából.

Sajnálatosan a Madárvárta körül kialakult helyzet több pontban is nehezítette a lebonyolítást, mindennapi életet, de minden akadályt sikerrel vett a szervezőcsapat.

A napi program minden reggel madárgyűrűzés volt, egy reggel a gyűrűzés helyett MMM felmérést végeztünk a halastavakon. Felállítottuk a „fürjes” hálóállást a táborozók segítségével és elvégeztük a hálósorok szükséges karbantartását. Befejeztük a madárvártára vezető gyalogút hídjának építését. A tábor ideje alatt 21-én elkezdődött a fürj gyűrűzés is.

Mindennap délután egyéb szakmai program volt. Készítettek a táborozó csapatok uráli bagoly odút, amit az egyesületek odútelepein tönkrement odúk pótlására használunk majd. Egyik este az éjjeli lepkekről tartott bemutatót Krajcsovsky Bence (DINPI). Délutáni és esti programot is tartott az MME KHVSZ fiatal csapata (Bancsik Barnabás, Kovács Gergő, Wenner Bálint). Ezeken megismerkedhettek a gyerekek a Madárvárta körüli hullók és kétéltűek világával. A hét folyamán többször is fociztunk, számháborúztunk és az utolsó délutánon egy csapatversenyen mérték össze tudásukat a gyerekek. Minden estét tábortűzzel zártunk.

A Ferencmajori Madárvárta jól kiépített infrastruktúrája segítette a napi munkát. Az elmúlt években fenntartott hálóállásokra alapoztuk a madárgyűrűzési tevékenységet. A hálópark összesen 17 db 12 méteres hálóból, valamint a 2 db speciális (9, illetve 12 méter magas) hálóból állt.

Az étkeztetést Naszály falu közértjeiből, illetve vendégfogadójából oldottuk meg. A fürdést lajtból, a Fényes-patakban, illetve a község sporttelepén oldottuk meg.

Köszönettel tartozunk mindenkinek, akik segítették a tábor lebonyolítását! Jövőre is nagy szeretettel várunk minden érdeklődő fiataalt!

8. XXXIII. Hopp Ferenc Madarásztábor eredményei, Ferencmajori Madárvárta, 2023. július 16. – augusztus 27.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Komárom-Esztergom megyei Csoportja, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság és a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület közös szervezésében harminckettedik alkalommal rendezte meg a Hopp Ferenc Madarásztábort a naszályi Ferencmajori-halastavak területén.

A madarásztábor fő célja a madárvonulás kutatás, gyakorlati madár- és természetvédelmi munka mellett a megyei fiatalok szemléletformálása, természetvédő utánpótlás kinevelése, és természetvédő közösség építése. Idén 147 fő kapcsolódott be a tábori életbe. Sajnos, mint mindennek, a tapasztalt látogatottság visszaesésnek is oka volt...

A korábbi évekhez hasonlóan a jól kiépített Ferencmajori Madárvárta infrastruktúrája segítette a napi munkát. Összesen 21 db 12 méteres, valamint 2 db speciális (9, illetve 12 méter magas) hálókkal dolgoztunk. Ezek a fix hálóállások egészen november közepéig működnek majd. Közeli parlag területen 5 db 12 méteres hálórendszert építettünk fürjek befogására.

A 6 hétig tartó szakmai munkának köszönhetően 54 madárfaj, összesen 3816 egyedére került gyűrű. A faj és egyedszám is alacsony volt. A jelölt madárfajok között egyaránt találkozhattunk megszokott, valamint a Madárvártán ritkábban látható fajokkal is. A vonulás következtében éjszakázásra beszálló fecske fajok közül is szép számmal tudtunk gyűrűzni, így ennek köszönhetően ezek a madarak lettek a legnagyobb egyedszámban megjelölve, közülük is a füstű fecske (*Hirundo sp.*) volt a legmeghatározóbb, a maga 1873 egyedszámával. Ezen kívül jelentős volt még a különböző poszáta fajok (*Sylvia sp.*) és nádiposzáta fajok (*Acrocephalus sp.*) jelenléte.

A csapadékban gazdag év miatt a Ferencmajori-halastavak vízszintje nagyon magas volt a teljes tábori időszakban, így partimadarakra hálót, varsát kihelyezni nem lehetett. Ezzel a fogott fajsám látványosan visszaesett a megelőző évhez viszonyítva. A nádasban fészkelő madárfajok költési sikerére ugyancsak kihatott a csapadékos időjárás. Kevés volt a nádtetű, mint fő táplálék, így a madarak szaporodási sikere is alacsony volt.

Az időjárás hullámzó volt, kánikulai meleg, erős lehűlés, heves viharok váltogatták egymás rövidebb, hosszabb peridusokon keresztül.

A tábori időszak során 1 külföldi, szlovák füstű fecske került általunk visszafogásra.

A tábor faja a kerti rozsdafarkú és a kakukk lett.

Az étkeztetést Naszály falu közértjeiből, illetve vendégfogadójából, a fürdést pedig lajtból, a Fényes-patakban, illetve a község sporttelepén oldottuk meg.

Híd és útépités, mert elszigetelődtünk

A Ferencmajori Madárvárta területén építkezünk július közepén, hogy tudjunk hatékonyan dolgozni, bemutatni és egyszerűen értéket teremteni! Ahogy azt 33 éve tesszük... Önzetlenül!

Nem gondoltuk volna a 32. táborban, 2022. augusztus 13-án, amikor bemutattuk a 31 éves működésünket felölelő Ferencmajori Madárvárta könyvet, hogy egyszer azért kell dolgoznunk, hogy gyalogosan – ezen a szón van a hangsúly – a lehető legrövidebb úton tudjuk megközelíteni a "bázisunkat".

A Madárvárta el lett kerítve, az a területrészt, amelyen futott az az út, amely biztosította a gyalogos és személy gépjárműves egyszerű megközelítést. Reménykedtünk és persze a háttérben egyeztettünk, hogy a kialakult helyzet megváltozzon. Azonban a csekély eséllyel is kevesebb, hogy azt az utat valaha is tudjuk újra használni, elkezdtünk azon dolgozni, miképpen lesz a folytatás.

Közel 1.000.000 forintot költöttünk el az SZVTE "mobil" keretéből, hogy legyen gyalogos út a Madárvártára. Személygépjárműves lehetőségről álmodni sem tudunk, mert ahhoz min. 30 millió forint kell. Közel 100 méteren méteres betöltés, 3-4 híd, akármilyen nyomvonalat választunk.

Kitüntetés – ünnep

Minden évben keresünk okot az ünnepségre. Augusztus 19-én 16 órától újra széles körben ünnepeltünk, közel ötvenen.

2023. július 20-án, Ziegner Antal 101. születési napján, Krug Tibor madárgyűrűző barátunk díjat, kitüntetést kapott Izsákon a Kolon-tavi Madárvártán. Ezt most „itthon” is ünnepeltük, saját baráti körünkben!

A naszályi Ferencmajori Madárvárta Tibi bácsija, avagy Öregje, megkapta a Pullus Alapítvány és a Kiskunsági Madárvédelmi Egyesület által alapított Ziegner-díjat: http://www.pullus.hu/web/wp-content/uploads/2023/02/Ziegner_dij.pdf

Ezt a díjat egyéni madárgyűrűző kaphatja, aki kimagasló tevékenységet végezett... azaz egy madárgyűrűző életműdíj!

Táborunk, Madárvártánk lelkének, motorjának sok erőt, egészséget és további lelkesedést, rengetek gyűrűzött madarat, visszafogást, megkerülést!

A szakmai munka november közepéig folytatódik, ahova sok szeretettel várjuk az érdeklődőket!

A gyűrűzés madárfajai: törpegém 5, tőkés réce 3, bütykös hattyú 16, karvaly 1, guvat 1, fűrj 106, kakukk 1, jégmadár 35, gyurgyalag 13, nagy fakopáncs 7, kis fakopáncs 1, zöld küllő 2, molnárfecske 1, partifecske 59, füstifecske 1873, vörösbegy 12, fülemüle 17, nagy fülemüle 2, kerti rozsdafarkú 1, énekes rigó 3, fekete rigó 17, kerti poszáta 57, barátposzáta 457, kis poszáta 12, mezei poszáta 16, karvalyposzáta 1, foltos nádiposzáta 289, fülemülesítke 3, berki tücsökmadár 1, nádi tücsökmadár 28, cserregő nádiposzáta 406, énekes nádiposzáta 36, nádirigó 70, kerti geze 7, fitiszfűzike 3, sisegő fűzike 24, csilpcsalpfűzike 5, szürke légykapó 6, kormos légykapó 22, örvös légykapó 3, széncinege 35, kék cinege 25, barátcinege 2, őszapó 10, barkóscinege 47, függőcinege 11, rövidkarmú fakusz 1, töviszúró gébics 13, szajkó 2, sárgarigó 9, mezei veréb 19, zöldike 4, tengelic 5, nádi sármány 11

9. Sérült állatok mentése

2023-ban a baji telephelyen 344 esetben történt sérült állat bejelentésére történő kiszállás, melyen összesen 545 mentett egyed ellátása történt meg.

10. Gyurgyalag és partifecske védelem

A Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Komárom-Esztergom Megyei Csoportjával és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Gerecsei Természetvédelmi Tájégségével, illetve partnereivel, támogatóival: Mechler Zoltán és vállalkozása, Henzer Andrea, Juhász Tamás, Domján Viktor, Hartmann Kft., Kömlőd Község Önkormányzata, Dunaalmás Község Önkormányzata, Komárom Város Önkormányzata, Vérteserdő Zrt. 2022-ben is több helyszínen, gépekkel kisebb, nagyobb partfalakat alakítunk ki a fecskék sikeres költésének megsegítéséhez.

2022-ben Neszmély, Komárom, Dunaalmás, Ács és Kömlőd területén végeztünk beavatkozásokat. Az aktív természetvédelmi munkák kivitelezése során közel 2800 m² felületen jött létre alkalmas fészkelőhely a veszélyeztetette fecskék számára.

2022-ben 623 pár gyurgyalagot mértünk fel a megyében, ami 5%-os növekedést mutat az 1 évvel korábbi állapothoz képest. Partifecskéből 1631 párt regisztráltunk, ami 21 %-os növekedést jelentett.

11. Ragadozómadár-védelem

Januári országos sasszinkron eredményei a megyéből: rétisas 44 pld., parlagi sas 7 pld. (2 ad és 5 imm.), fekete sas 1 pld., gatyásólyv 1 pld., egerészólyv 87 pld., karvaly 13 pld., héja 5 pld., kékes rétihéja 16 pld., vándorsólyom 13 pld., kis sólyom 1 pld., vörös vércse 18 pld., holló kb. 400 pld., nagy őrgébics 13 pld.

Ragadozómadár etetés: az év folyamán 2,6 tonna hús került felkínálásra ragadozómadarak számára.

Erdei fülesbagoly telelőállomány országos felmérése: Komárom-Esztergom vármegyében felmértük az általunk ismert nappalozó helyeket. 25 települést jártunk be, 21-ben sikerült erdei fülesbaglyokat találnunk. Összesen 366 példány erdei fülesbaglyot regisztráltunk.

Műfészkek kihelyezése és karbantartása: 8 db zárt sólyom műfészkek (Life láda) került kihelyezésre az E.on támogatásával. Az összes nagyfeszültségű oszlopra kihelyezett műfészkek száma: 93 db

Mesterséges fészkek ellenőrzése Komárom-Esztergom vármegyében az EON Hungária Zrt. és MAVÍR Zrt. nagyfeszültségű hálózaton.

összes működő láda: 79 db

madarak által használt: 61 db

nem használt, de költésre alkalmas lenne: 18 db

alkalmatlan költésre, cserélni kell: 4 db

Madarak fészkek foglalásai a nagyfeszültségű hálózaton:

- vándorsólyom 7 pár
- vörös vércse: 35 pár
- holló: 19 pár

Vándorsólyom fészkek őrzés: március-április-május hónapban 22 önkéntessel működött vándorsólyom fészekenél.

Felmérések, monitoringmunkák és védelmi feladatokat teljesítettük. 2 napon volt kiemelt szinkron.

Védelmi munkák során ellenőrzött párok száma: 12 pár rétisas, 1 pár parlagi sas, 19 pár vándorsólyom, 13 pár darázsólyv, 8 territórium uhu, 5 pár fekete gólya

12. Európai Madármegfigyelő Napok – 2023. szeptember 30.

Ezt a programot a madártani szervezetek világszövetsége, a BirdLife International indította útjára 1992-ben, azóta minden évben több tucat ország több 10 ezer madár- és természetkedvelője vesz részt rajta. Magyarországon is már több mint 2 évtizede várják a madarászok október első hétvégéjén a természetbe a hasonló érdeklődésű természetkedvelőket. E nap alkalmával megyei programunkat az MME Komárom-Esztergom vármegyei Csoportjával és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal közösen szerveztük.

Tematikus programmal látjuk vendégül az érdeklődőket a naszályi Ferencmajori-halastavakon és a Ferencmajori Madárvártán. A folyamatos madárgyűrés, terepmadarászat és standolás köti le a látogatókat. Idén változatos récecsapatokat nézhettünk meg a tavakon illetve sok énekesmadarat sikerült fognunk ezen a jeles napon, így az érdeklődők jó néhány madárfaj egyedét megfigyelhették testközelből. És előadást halhattak sokféle madárfaj ökológiájáról, érdekességeiről.

A nap folyamán 33 fő látogatónk volt az esős, szeles időjárás miatt. A programról beszámolt több helyi média oldal és a közösségi oldalakon is megjelent.

13. Fülemlék Éjszakája – 2023. május 06.

A covidos korlátozások után ismét útjára indult a „Fülemlék Éjszakája” országos rendezvény sorozat, amelybe a mi csapatunk is becsatlakozott egy helyi túrával. A fülemlék tavaszi vonulásához alkalmazkodva több mint egy évtizede kerül meghirdetésre ez a programsorozat. Ennek keretében április második felétől május végéig országszerte számos helyszínen, többnyire településeken vagy ezek határában várják a madarászok a madarak iránt érdeklődőket, hogy rövid késő délutáni, kora esti séta keretében hallgassák a fülemlék koncertjét.

Hazánkban a lakott területek bokrosaiban is gyakorinak számít a világ egyik legszebb énekhangú madara – a fülemlék. Ez a verébméretű, egyszínű barnás felsőtestű, vöröses farkú madár nem csak kilométernyi távolságra is elhallatszó hangereje és énekének változatossága miatt híres, de az is különleges benne, hogy a hímek éjszaka is énekelnek.

Délutáni madárgyűréssel és esti sétával egybekötött madármegfigyeléssel várjuk az érdeklődőket. Majd szürkületkor induló fülemlék koncert kezdésekor elsétálunk a közeli ártéri bokros közelébe, ahol szakvezetéssel meghallgatjuk az esti hangok kavalkádját. Közben a résztvevők egymástól kicsit eltávolodva kikapcsolódhatnak. A program folyamán 22 fő látogatónk volt.

14. Nagy aggófű élőhelykezelés

Évtizedek után, 2023. július 21-én újra kaszálás zajlott a tatai nagy aggófű termőhelyén.

2014-ben indult az élőhelykezelés, amely jelenleg több, mint 2 hektáron zajlik. A Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület fogja össze és irányítja az élőhelykezelési programot, amelyben szakmai partnerként vesz részt a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület és az ELTE Fűvészkert.

A munka kiemelt partnere és támogatója Tata Város Önkormányzata. A korábbi években több cég és magánszemély segítette a munkát. Jelenleg Csapó Csaba gazdálkodó és a Vértesserdő Zrt. a legfontosabb partnerünk.

Milyen feladatokat végzett el az összefogás az évek során?

- A termőhely megközelítésének kialakítása. Zárvány terület volt, ahova csak gyalogosan lehetett bejutni, de úgy sem könnyen.
- Az első években csak a magterület kezelésére volt lehetőség, majd 2017-től ki lett terjesztve a teljes zárványterületre.
- Nyesedék elhelyezések, illegális behajtások, területhasználatok felszámolása.
- Kisterületű kézi kaszálások kivitelezése évente több alkalommal.

- Cserjeirtás a teljes területen kézzel és géppel.
- Nyesedék lehordások kézzel és géppel minden beavatkozás után.
- Évente több alkalommal szárzúzás.
- Több körös tuskómarás 2 éven keresztül.
- Első „igazi” kaszálás 2023-ban.
- Hulladékgyűjtés és annak elszállítása jó pár alkalommal.
- Tematikus bemutatóhely létesítése és fenntartása.
- Minden évben tőszámlálás (vegetatív és virágzó) protokoll szerint.

Milyen feladat előtt állunk az első kaszálás után?

A széna sem állat takarmányozásra, sem almozásra nem alkalmas. Olyan mennyiségű a területen a szeder, hogy a széna használhatóságát állattartásban nem teszi lehetővé. Nagyon szúrós. Továbbá nagyon kis számú, kb. 2 %-ék, az a fűtartalom, amelyet az állat hasznosítani tud.

Az inváziós fajok elleni háború még nem ért véget!

A projekt keretén belül az alábbi munkákat valósítottuk meg 2023-ban:

Tuskókeresés, jelölés és szemétszedés: 2023. április 10., 11.

Tuskómarás: 2023. április 11.

Tuskó lehordás, kézi kaszálás, szemétszedés és széna lehordás: 2023. április 12.

Egyeztetés legeltetés és kaszálás tárgykörben: folyamatos

Gépi kaszálás: 2023. július 27. (csak a somos területen), 2023. október 26. (teljes terület)

Szénalehordás a kaszálással érintett területről: 2023. augusztus 8., november 2.

Som és aranyvessző kikaszálása 2023. május 21., augusztus 9.

Állomány monitoring (2023. július 19.): 1609 tő fokozottan védett nagy aggófű! 881 virágzó tő.

Kézi magszórás: nem volt 2023-ban.

Sajtóhír: Tatai TV, Kossuth Rádió

15. Magyarföldi husáng élőhelykezelés

A fokozottan védett lábatlani Nagy-Pisznice hegyen a magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) termőhelyén az alábbi monitoring munkára került sor. Élőhelykezelést nem kellett megvalósítani.

A munkát a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Gerecsei Természetvédelmi Tájegységével közösen végeztük.

Barlang feletti állomány

Összesen

39 virágzó tő

57 vegetatív

Kerítésen kívül

10 virágzó tő

6 vegetatív tő

Kerítésen belül

29 virágzó tő

51 vegetatív tő

Északi alsó állomány

Összesen

31 virágzó tő

69 vegetatív tő

Kerítésen kívül

11 virágzó tő

24 vegetatív tő

Kerítésen belül

20 virágzó tő

45 vegetatív tő

Északi felső állomány

Összesen

64 virágzó tő

168 vegetatív

Kerítésen kívül

26 virágzó tő

79 vegetatív tő

Kerítésen belül

38 virágzó tő

89 vegetatív tő

Seregélyes-féle állomány

5 virágzó tő

14 vegetatív tő

16. Ürge élőhelykezelés és monitoring

Munkaterületünkön a legnagyobb ürge populáció kialakításában tevékeny részt vállaltunk 2010-ben. Előkészítés, befogás, telepítés, őrzés, etetés, majd a későbbiekben a védelmi munkákban, élőhelykezelésekben (cserjeirtás megszervezése, idegenhonosok visszaszorítása, szemétszedések stb.) és a monitoring munkában. 2023-ban április végén került sor az aktív ürgelyukak felmérésére. Ennek eredményével látjuk, hogy az élőhelykezelések: legeltetés, kaszálás jó irányba mutat-e. 2022 évhez képest közel stagnáló lyukszámot regisztráltunk, 5623 aktív lyukat rögzítettünk GPS készülékkel a sávos felmérés során. Szeptemberben további 136 db aktív lyukat számláltunk. Ezek alapján közel 2.000 öreg egyedre becsülhető az állomány. A munka 5 terepnapon zajlott.

A tavalyi aszály okán, jól láthatóan a kiégett gyeprészeteket nagyrészt elhagyták az állatok és előnyben részesítették a kaszálóként, egészen augusztus végéig fennhagyott magasfüvesebb részeket. A harmatképződés, árnyékolás és táplálék jobb elérhető volt számukra.

17. Kis területű élőhelykezelések

Érintett terület: ex lege láprét, helyi jelentőségű természeti terület, Natura 2000 hálózat

A program során a védett illatos hagyma és a fokozottan védett Janka-sallangvirág növényfajok termőhelyén kisterületű élőhelykezelés valósult meg. A beavatkozásokat kézi eszközökkel volt mód és lehetőség elvégezni.

Egyesületünk (SZVTE) a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal és Tata Város Önkormányzatával összefogva, elvégezte tavasszal és ősszel a tatai Fényes-fürdő területén található ex lege láprét maradvány cserjeirtását és kaszálást. Gondoskodtak a kaszálék összegyűjtéséről és eltávolításáról. A kezelésekkel esélyt kapott az unikális gyeppragmentum újraéledése.

Szeptember elején az SZVTE-DINPI a Gerecsében kettő sallangvirág termőhelyen gyenge erejű cserjeirtást valósított meg. Ezek a területeken a gyepek kezdenek záródni, cserjésedni, így azok visszaszorítása indokoltá vált. A növényfaj megőrzésében a Gerecsének nagy jelentősége van, hiszen a faj legjelentősebb állományai itt találhatóak hazánkban.

18. Csendes Szilveszter Tata

Az SZVTE aktív szerepet vállalt civilekkel, érintett hatóságokkal, önkormányzattal közös munkában, melynek célja a tatai tűzijátékok természetvédelmi célú korlátozásáról szóló helyi rendelet betartatása.

Magyarországon első városként Tata 2018-ban helyi rendeletet alkotott, amelyben a tűzijátékok használatát természetvédelmi célból - az Öreg-tavon áttelelő védett vízimadár-állomány megóvása érdekében - szabályozza. Az intézkedés lényegében Tata külterületére korlátozza a szilveszterkor amúgy engedélyhez nem kötött lakossági tűzijátékok használatát.

A tűzijáték-rendelet betartása nem csupán a különleges helyi természeti kincs megóvásáért küzdő természetvédőknek fontos. A védett és fokozottan védett fajok egyedei pihenőhelyének oltalmazása a városnak a természetvédelmi törvényből fakadó kötelezettsége. Ez a különleges adottság egyben jelentős turisztikai vonzerőt jelent a településnek.

A munka szervezésére Zöld Kerekasztal fórum szerveződött az érintettek bevonásával. Részletes munkaterv mellett egész évben zajlott a kooperáció és szervező, előkészítő munka.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Komárom-Esztergom Vármegyei Helyi Csoportja, a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület, az Által-ér Szövetség, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Tatai Szakasztechnika, a Tatai Önkéntes Bűnmegelőző Polgárőr Egyesület, a Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, a Tatai Rendőrkapitányság és Tata Város Önkormányzatának illetékesi vettek részt a Kerekasztal munkájában.

A szervezők a rendelet betartására koncentráltak, ennek ismeretében az alábbi főbb tevékenységek valósultak meg:

- több lépcsős tájékoztatás (sajtóhírek, szórólapozás, standolás, molinózás, interjúk, beszélgetések, fórumokon részvétel stb.)
- jogi lehetőségek feltérképezése,
- hatósági munkát segítő polgári természetőr képzés és vizsga megszervezése és lebonyolítása,
- önkéntesek toborzása,
- önkéntesek képzése 2 alkalommal,
- fokozott hatósági jelenlét szilveszter napján,
- járőr és figyelő szolgálat kiemelten szilveszter napján,
- november közepétől fokozott jelenlét a tóparton a mederben történő tartózkodás visszaszorítására,
- Csendes Szilveszter túra lebonyolítása 65 fő részvételével,
- a programra új logó készült.

19. Tematikus bemutatóhely, madárvédelmi berendezések fenntartása

- Egyesületünk 4 helyszínen (Tata, nagy aggófű; Neszmély, Gombáspuszta; Tardos, Gorbahágó; Naszály, Ferencmajori Madárvárta) tart fenn tematikus bemutatóhelyet, illetve 5 ponton információs táblát gondoz. A fenntartás kiterjed a karbantartásra és szemétszedésre is.
- Egyesületünk partnereivel közösen több helyszínen tart fenn madárvédelmi berendezéseket.
- Tatán az Angolparkban, Ácson az Ácsi.-erdőben, illetve a Ferencmajori Madárvártán.
- 2023-ban kettő helyszínen létesült újabb „madárpark”.
- Szakmai partnerünk, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Év madárbarát városa pályázatán nyert Komárom Város Önkormányzata 1 millió forint értékű madárvédelmi eszközöket. 52 db énekesmadár, több sarlósfecske odú, bagoly-, vércse és denevér láda. Veréb lakótelep, fecske- és bogárhotel, továbbá köztéri madáretetők kerültek több hullámban kihelyezésre Komárom város belterületi részein. A munka és annak célja 2 darab nagyméretű információtáblán kerül bemutatásra, míg 15 db kisebb infótábla a madárvédelmi eszközöket ismerteti.
- Egy nevét elhallgatni kívánó támogatónk partnerségével közel 100 db madárvédelmi berendezést helyezünk ki a Duna mentén Almásfüzitő külterületén.
- 40 db B odú, 10 db D odú, 3 db vércse láda, 3 db banka odú, 2 db kuvik odú, 2 db macskabagoly láda, 5 db kis denevér láda szolgálja a madarak, denevérek szaporodását.

V. Egyéb program, megjelenés

VII. Vadludas webkamera működése

2023.11.12. – 2023.12.06. intervallumban üzemelés és több tízezer látogató.

A vadlúd webkamerát technikai probléma miatt kellett idő előtt lebontani. Az Öreg-tó vízszintje rövid idő alatt olyan mértékben megemelkedett, hogy a tartó oszlopot a víznyomás bedöntötte és az elektronika víz alá került. A szezonban már nem is tudtuk visszatelepíteni!

Bridgestone karitatív program

A Bridgestone Tatabánya Termelő Kft. és a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület együttműködése 2018-ig nyúlik vissza.

A cég többek között támogatást nyújtott az elmúlt években a Tatai Vadlúd Sokadalom és a megyei Madarak és Fák Napja programsorozat lebonyolításához, több tematikus bemutatóhely és információs tábla készítéséhez, a megyei közönséges ürge védelemhez, de anyagi támogatásán túl dolgozóinak aktív szerepvállalásával a Madárvárta átfogó karbantartása, továbbá madármegfigyelő torony és fotós les építése, illetve hulladékgyűjtő program is megvalósult.

November derekán egy új elemmel bővült a tevékenység lista: gyümölcsfákat ültettünk a naszályi Ferencmajori Madárvárta területére. A munkában a cég dolgozói vettek részt lelkesen, aktívan. A lyukászás, trágyázás, ültetés, öntözés, karózás és vadak elleni hálózás volt a feladat.

A Bridgestone Tatabánya Termelő Kft. segítségével júliusban lecseréltük az elkopott és tartalmában is elavult információs felületeket a naszályi Ferencmajori Madárvártán. 7,5 négyzetméter felület újult meg.

TeSzedd hulladékgyűjtési akció

Április 22-én a Föld Napján 2 helyszínen szerveztünk hulladékgyűjtést.

Egyesületünk együttműködve a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságával, Dunaalmás és Tardos Község Önkormányzataival és a helyi általános iskolákkal és partnerségben az MME vármegyei szervezetével sikeres hulladékgyűjtési akciót szervezett Dunaalmás, Kőpite túrakörök és Tardos, Malom-völgy külterületén. Több csoportban 15,5 m³ hulladékot gyűjtött a 95 résztvevő.

VI. Gazdálkodási adatok

2023. évi egyszerűsített éves beszámoló alapján tevékenységünk 468 E forintos nyereséget mutat. Saját tőkénk 2023. év végén 21 816 E Ft volt. Az egyesület vagyona pénzeszközökben (14 271 E Ft), és tárgyi eszközökben (nettó érték: 3 278 E Ft) testesül meg. Ezen kívül 2023 júniusában 5 M Ft-ot lekötöttünk a Magyar Posta Takarékos Ingatlan A sorozatú értékpapírjában. Az értékpapírszámla év végén 277 E Ft-os hozamot mutatott.

Az Alapszabály értelmében az egyesület mindenkor bevételéből 3 %-ot el kell különíteni, amelyet elsősorban pályázati önerő bemutatásához használhat fel. Felhasználásához az elnökség jóváhagyása szükséges. A 2009-2022-es években ebből 3 327 840 Ft tartalék gyűlt össze, amelyből még felhasználás nem történt. 2023-ban befolyó bevételeink (az adó 1%-a nélkül számítva) 20 618 E Ft-ot tettek ki, amellyel a tartalék összege újabb 618 540 Ft-tal növekedett, ezzel az **elkülöníthető pénzeszköz év végén összesen 3 946 380 Ft.**

Az elkülönített pénzeszköz az egyesület bankszámláján és pénztárában rendelkezésre áll.

A **személyi jövedelemadó 1 %-**ából 2023-ban 471 684 Ft-ot kaptunk. Az összeg felhasználásáról az elnökség még nem döntött.

A gazdálkodás egyéb adatait a „Közhasznú egyszerűsített éves beszámoló” és a „Közhasznúsági jelentés” tartalmazza, amelyet a www.szazvolgy.hu honlapon teszünk közzé.

Baj, 2024. február 18.

SZÁZ VÖLGY
TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET
Székhely: 2836 Baj, Dózsa Gy. u. 8.
Adószám: 18617601-1-11
1.

Péntes László
elnök